

BÜRDE

(bk. HIRKA-i ŞERİF).

BÜREK es-SARİMÎ

(البرك الصريمي)

el-Haccâc b. Abdillâh el-Bürek
es-Sarîmî el-Hâricî
(ö. 40/661)Muâviye b. Ebû Süfyan'a
suikast girişiminde bulunan Hâricî.

Asıl adı Haccâc'dır, fakat daha çok Bürek lakabıyla tanınır. Temîm kabilesinin Sarîm koluna mensuptur. Önceleri Hz. Ali'nin taraftarlarından olan Bürek, Hz. Ali ile Hz. Muâviye arasındaki ihtilâfın çözümünün hakemlere havale edilmesine karşı çıkarak Hz. Ali'den ayrılmış ve Hâricîler'in safına geçmiştir. Hakem Vak'a-sı'na, "Hüküm ancak Allah'ındır" diyerek ilk itiraz edenin Bürek olduğu söylenmektedir (Müberred, III, 1106).

Bürek, Abdurrahman b. Mülcem ve Amr b. Bekir hac münasebetiyle bulundukları Mekke'de bir toplantı yaparak doğru yoldan ayrıldıklarına inandıkları Hz. Ali, Muâviye ve Amr b. Âs'ı öldürmek suretiyle hem Nehrevan'da katledilen Hâricîler'in intikamını almaya, hem de bütün müslümanları rahata kavuşturmaya ant içtiler. Abdurrahman b. Mülcem'in Ali b. Ebû Tâlib'i, Amr b. Bekir'in Amr b. Âs'ı, Bürek'in de Muâviye b. Ebû Süfyan'ı 17 Ramazan 40 (24 Ocak 661) tarihinde sabah namazı için mescide gittikleri zaman öldürmesini kararlaştırdılar. Daha sonra da her biri Şam, Küfe ve Mısır'a hareket ettiler. Bürek es-Sarîmî kararlaştırılan gün ve vakitte Şam Mescidi'nde zehirli kılıcıyla Muâviye'ye saldırdı, fakat onu öldüremedi. Derhal yakalanan Bürek, Ali b. Ebû Tâlib'in bir arkadaşı tarafından Küfe'de öldürülmüş olması gerektiği haberini vererek affedilmesini istedi. Ancak Muâviye'nin emriyle orada öldürüldü.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât*, III, 35-36; Câhiz, *el-Beyân ve't-tebyîn*, II, 206; Müberred, *el-Kâmil* (nşr. M. Ahmed ed-Dâli), Beyrut 1406/1986, III, 1106, 1115, 1121; Ya'kûbî, *Târîh*, II, 212; Taberî, *Târîh* (Ebû'l-Fazl), V, 143-144, 149; İbn Kesir, *el-Bidâye*, VII, 326-327, 330; Zirikî, *el-A'âm* (Fethullah), II, 168; Ömer Ferrûh, *Târîhu şadri'l-İslâm ve'd-devletü'l-Emevîyye*, Beyrut 1983, s. 123-124; Hudarî, *Mu'hâdarât* (Emevîyye), II, 79; Ch. Pellat, "al-Burak al-Şarîmî", *El² Suppl.* (Fr.), s. 157.

AHMET ÖNKAL

BÜREYDE b. HUSAYB

(بريدة بن الحبيب)

Ebû Abdillâh Büreyde b.
el-Husayb b. Abdillâh el-Eslemî
(ö. 63/682-83 [?])Horasan bölgesinde
en son vefat eden sahâbî.

Eslem kabilesinin Sehmoğulları koluna mensuptur. Adının Âmir, künyesinin Ebû Sehl, Ebû Sâsân veya Ebû'l-Husayb olduğu da rivayet edilmektedir. Mekke'li müşriklerin hicret sırasında Hz. Peygamber'i diri veya ölü olarak ele geçirene büyük mükâfatlar vaad ettiğini duyan Büreyde, arazisinden geçmekte olan Hz. Peygamber ile yanındakileri durdurup kimliklerini öğrenmek istedi. Fakat bu esnada Resûlullah'ın konuşmasından etkilenecek müslüman oldu ve adamlarıyla beraber onun arkasında namaz kıldı. Hz. Peygamber'in Medine'ye bayraksız girmesini uygun görmediği için kendi sarığını çözüp mızrağına bağladı ve arazilerinden çıkıncaya kadar onlara muhafızlık yaptı. Hz. Peygamber'den bir süre sonra o da hicret ederek Medine'ye yerleşti. Bedir ve Uhud gazvelerinde bulunamadı; fakat daha sonra Hz. Peygamber'le birlikte on altı gazveye katıldı. Müreysî Gazvesi öncesinde istihbarat görevlisi olarak düşmanın savaş hazırlıklarını büyük bir maharetle tesbit etti; savaşta sonra da esirlerin muhafazasına memur edildi. Hudeybiye'ye giden İslâm ordusuna kılavuzluk yaparak orduyu Mekke keşif kollarının takibinden kurtardı. Hayber'in fethinde bulundu. Mekke'nin fethi sırasında Eslem kabilesine ait iki sancaktan birini Büreyde taşıyordu. 9 (630) yılında Hz. Peygamber tarafından Eslem ve Gıfâr kabilelerine zekât âmilî olarak gönderildi. Tebûk Seferi için kabilesini savaşa hazırlamakla görevlendirildi. Bir ara Hz. Peygamber'in kâtipliğini yaptı. Resûlullah Üsâme ordusunun sancağını da ona vermişti.

Hız. Ömer devrinde kumandan olarak görev alan Büreyde Basra şehrinin kuruluşuna kadar Medine'de kaldı, daha sonra Basra'ya yerleşti. Hz. Osman zamanında Horasan'ın fethine katıldı. Yezîd b. Muâviye döneminde 62 (681-82) veya 63 (682-83) yılında vefat edinceye kadar Merv'de kaldı.

Büreyde b. Husayb Hz. Peygamber'den 164 hadis rivayet etmiş, kendisinden de iki oğlu Süleyman ve Abdullah ile Ebû

Nadre el-Abdî, Şa'bî, Abdullah b. Evs el-Huzâî ve başkaları rivayette bulunmuştur. Büreyde'nin rivayet ettiği hadislerden biri Buhârî ve Müslim'de, ayrıca bir tanesi Buhârî'de, on bir tanesi de Müslim'de yer almaktadır. Rivayet ettiği diğer hadisler başta dört büyük sünen olmak üzere diğer hadis kitaplarında ve *Müsned*'de (V, 346-361) mevcuttur.

Hayber'in fethinde surlarda açılan geldikten içeri dalanlardan biri de Büreyde idi. O sırada üzerinde kırmızı bir elbise bulunduğu için herkes kendisini farketmişti. Daha sonra Büreyde alçakgönüllülüğe aykırı bulduğu bu halinden daha büyük bir günahını hatırlamadığını anlatırdı. Hz. Peygamber'in bir sefer sırasında konakladıkları yerde kalan bazı eşyayı onun sırtına koyduğunu ve kendisine "yük devesi" (*ez-zâmile*) diye iltifat ettiğini naklederdi (Heysemî, IX, 398). Büreyde at sırtında düşmana saldırmaktan daha güzel bir hayat şekli olmadığıni söylerdi.

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, V, 346-361; Vâkıdî, *el-Megâzî*, I, 404-405, 410; III, 1120-1123, 1125, ayrıca bk. İndeks; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, IV, 241-243; VII, 8, 365; İbn Kuteybe, *el-Ma'ârif* (Ukkâşe), s. 300; Ya'kûbî, *Târîh*, II, 79; İbn Hazm, *Cevâmî'u's-sire*, s. 277; İbn Abdülber, *el-İstî'âb*, I, 173-176; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, I, 209-210; Zehbî, *A'âmü'n-nübelâ*, II, 469-471; Heysemî, *Mecma'u'z-zevâ'id*, 1967, IX, 398; İbn Hacer, *el-İşâbe*, I, 146; a.mlf., *Tehzîbü't-Tehzîb*, I, 432-433; Halebî, *İnsânü'l-üyyûn*, Beyrut 1320, II, 51-52; İbn Hudeyde, *el-Mişbâhu'l-mu'dî fî kütübî'n-nebiyyî'l-ümmî*, Beyrut 1405/1985, I, 76-78; M. Mustafa el-Azamî, *Küttâbü'n-nebî*, Riyad 1401/1981, s. 47; K. V. Zettersteen, "Büreyde", *IA*, II, 838-839; a.mlf., "Burayda b. al-Huşayb", *El²* (Fr.), I, 1353.

AHMET ÖNKAL

BÜREYMÎ

(بريمى)

Doğu Arabistan'da bir bölge
ve bu bölgede aynı adı taşıyan
küçük bir yerleşim merkezi.

Bugün Suudi Arabistan, Uman ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında bölünmüş olan Büreymî bölgesi Ebûzabî'ye 127 km. mesafededir. En yakın Suûdî yerleşim merkezi Ahsâ'ya uzaklığı ise 600 kilometrenin üzerindedir. Hurma yetiştirmeye ve diğer zirai faaliyetlere elverişli mûmbit topraklara sahip olan Büreymî bölgesinde Büreymî, Ayn, Şa'râ, Hilî, Kattâre, Kîmî ve Mu'taraz gibi yer-

leşim merkezleri bulunmaktadır. Hacer dağlarından çıkan su kaynakları için yer altından dolaşan ve felec denilen su dağıtım şebekesi ziraatı geniş bir araziye yayar. Bu su yollarının yerleşim merkezlerinin altından geçişi ziraat yapılan yöreleri birbirine bağlamış ve hatta birbirine bağımlı kılmıştır. Büreymî Cizî vadisinin batı kesimine yakındır. Bu vadi boyunca uzanan yol Bâtine sahil kesiminin önemli şehri Suhâr'a varır ve Dübey'den Uman Devleti topraklarına girerek İbrî, Nizve gibi şehirlere ulaşır. Büreymî'de yerli nüfusu bölgede yaşayan yerleşik kabile Benî Nuaym ile onun kolları olan Âl-i Bû Hamîr, Âl-i Bû Felâse ve Âl-i Bû Felâh'ın mensupları teşkil eder. Ancak Ayn şehrinde üniversite açılması ve diğer sanat faaliyetlerini içine alan merkezlerin kurulmasından sonra bölgenin nüfusu artmış ve dışarıdan gelenler yerli halkı geçmiştir. Bölgede hurma yanında her çeşit sebze ve portakal, mengo gibi meyveler üretilerek özellikle Dübey ticaret merkezi yolu ile denizden ve karadan yurt dışına ihraç edilir.

İlk İslâm coğrafyacıları Büreymî'den Tuâm adıyla ve inci satış merkezi olarak bahsederler. Tuâmiye kelimesinin Arapça'da bugün "inci" mânasına gelen İü'İü' ve düre karşılığında kullanılması da bununla ilgilidir. Arabistan yarımadası ve özellikle Doğu Arabistan'dan söz eden ilk müellifler bölge için bir de Cevf kelimesini kullanmışlardır. Cevf veya Cuv Büreymî'yi çevreleyen bölgeye verilen isimdir. Büreymî vaha bölgesinden eski kaynaklarda çok az bahsedilir. Hz. Peygamber 629'da Uman kabilelerine İslâm'a davet mektubu göndermiş ve mektubu götüren Amr b. Âs orada kalmıştı. İmam Mühennâ b. Ca'fer devrinde Büreymî'yi ele geçiren Benî Cüledâ ile imamın valisi arasındaki mücadelede vali öldürülmüştü (840). Mahallî tarihçilere göre Büreymî bölgesi Abbâsî Halifesi Mu'tazid-Billâh'ın Bahreyn'den gönderdiği ordu tarafından işgal edilmiştir (893). Bundan sonra XVII. yüzyıl başlarına kadar bölge hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır.

1625'te Büreymî'de vali olarak, Uman'da hüküm süren Ya'rubî hânedanından İmam Mürşid b. Nâsır'ın valisi Ahmed b. Half görülmektedir. Büreymî'de hâkim kabile olan Benî Nuaym bu dönemde Yemen taraflarından gelmiştir. XVIII. yüzyılın ortalarında Büreymî bölgesi bugün

Uman'da hâkim olan Bû Saîd hânedanının kurucusu Ahmed b. Saîd'in idaresinde idi. Ahmed b. Saîd Suhâr'da ve Büreymî bölgesinde Ya'rubîler'in valisi olarak bulunuyordu; daha sonra Portekizliler'e karşı bölgeyi müdafaada gösterdiği başarıya dayanarak istiklâlini ilân etti. 1800 yıllarında merkezleri Necid bölgesinde Riyad yakınlarındaki Der'iye'de bulunan Vehhâbîler Ahsâ ve Katîf'i ele geçirdiler ve Büreymî'ye ulaştılar. Bölgedeki Benî Nuaym ve Benî Kateb kabileleri de Vehhâbîler'e katıldılar. Bölgeye Necidli 700 süvari ile gelen Nûbeli kölelerden Harîk adlı kumandan orada kalıntıları bugün de görülen bir kale inşa etti. Kalenin yapılış amacı burayı bir üs olarak kullanmak ve Vehhâbî hâkimiyetini Uman'ın aşağı kesimlerine doğru uzatabilmektir. Bu dönemden başlayarak Büreymî bölgesi yakın zamanlara kadar Uman, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında ihtilâf konusu bir yer olmuştur.

Uman'ın da katılmasıyla bu üç komşu ülkenin her biri Büreymî üzerinde hak iddia etti ve bu iddialarını tarihî belgelerle desteklemeye çalıştı. 1 Eylül 1952'de Türkî b. Abdullah b. Utayşân kırk kişilik bir süvari birliğiyle Suûdî Kralı Abdülazîz b. Suûd tarafından Hamâse'ye gönderildi ve Ahsâ valisine bağlı olarak yeni Büreymî valisi tayin edildiği bildirildi. Bu durum, Suûdîler'in seksen yılı aşkın bir süredir Uman ve Ebûzabî tarafından idare edilen bölge ile tekrar ilgilendiklerini açıkça göstermekteydi. Bölgede Ebûzabî ve Uman adına hareket eden İngiltere duruma müdahale etmek istedi; ancak faaliyetleri Suûdîler nezdinde netice vermedi. Bunun üzerine Uman sultanı 7000 kişilik bir ordu ile Suhâr'a geldiyse de sultanın arkadaşı olan İngiliz sefiri araya girerek Büreymî üzerine muhtemel bir askerî operasyonun başlamasını engelledi ve Uman sultanı sekiz gün sonra Maskât'a döndü. Bu müdahalede İngilizler'in arkasında Amerikalılar'ın da gayret sarfettikleri biliniyordu; çünkü bölgede petrol çıkarmaya başlamış bulunan Amerika da herhangi bir krizin patlak vermesini istemiyordu.

13 Ağustos 1955'te taraflar arasında bir nevi müzakere anlaşması imzalanması üzerine Türkî b. Abdullah b. Utayşân Büreymî'den geri çekildi ve 23 Ocak 1955'te Fransa'nın Nice şehrinde bir toplantı yapıldı. Ardından da Cenevre'de ay-

nı türden toplantılar düzenlendi. İlgili taraflar bölgenin kendilerine ait olması gerektiğini anlatmaya ve karşı tarafı ikna etmeye çalışıyorlardı. Bu toplantılarda, bir tarafta toprakları üzerinde Amerika Birleşik Devletleri'nin petrol yatırımı yaptığı Suudi Arabistan, diğer tarafta da İngiltere'nin tuttuğu Uman ve Ebûzabî yeni gerekçeler ileri sürdüler.

Uman Sultanı Saîd b. Teymûr Ekim 1955'te Ebûzabî Şeyhi Şahbût ile birlikte, yanlarında Uman sahil koruma kuvvetleri olduğu halde Büreymî bölgesine yürüdüler. Âl-i Bû Şâmis kabilesi reisi Râşid b. Hamed ve Nuaym kabilesi reisi Sakr b. Sultân Suudi Arabistan'a döndüler. 26 Ekim 1955'te İngiliz Başbakanı Eden, Suudi Arabistan ile Ebûzabî arasında sınır olarak 1937'de "Riyad hattı" adıyla kabul edilmiş bulunan sınırı tanıyacağını, bunun dışında başka hiçbir şekli müzakere etmeyeceğini açıkladı. Ayrıca Washington'da Eisenhower'ı ziyaret ederek Büreymî meselesini gündeme getirdi. İmzalanan anlaşmaya göre bundan böyle İngiltere meseleyi Suudi Arabistan'la görüşecekti; ancak Suudi Arabistan Süveyş Kanalı krizi sebebiyle Kasım 1956'da İngiltere ile diplomatik ilişkilerini kesti. Bu yüzden 1956-1963 yılları arasında meselenin çözümünde bir ilerleme kaydedilemedi. Şeyh Zâhid b. Sultân, ağabeyi Ebûzabî Şeyhi Şahbût'u 1964'te hacca gitmeye zorladı. Suudi Arabistan'da yeni kral olan Faysal b. Abdülazîz ile Şeyh Şahbût ve kardeşi Şeyh Zâhid arasında yapılan toplantılar Büreymî meselesinin yabancı müdahalesi olmadan komşu ve kardeş ülkeler arasında barış yolu ile çözümlenebileceğini göstermiş oldu.

1966'da Ebûzabî şeyhi olan Şeyh Zâhid b. Sultân, 1967 yılında Suudi Arabistan Kralı Faysal'ı ziyaret ederek meseleyi çözmede iyi niyetini ortaya koydu. Nihayet 1975'te her iki lider arasında bir anlaşma imzalanarak sınır meselesi çözüme kavuşturuldu. Büreymî bölgesinin bir kısmı sınır ihtilâfının son bulması üzerine Suudi Arabistan'da, bir kısmı da Birleşik Arap Emirlikleri'nde kaldı. Bölgenin Birleşik Arap Emirlikleri'nde kalan kesiminde Ayn şehri kuruldu ve burası üniversite ile çeşitli araştırma kurumları açılarak bir ilim merkezi haline getirildi. Bölge ile aynı adı taşıyan Büreymî şehri ise bugün Uman Sultanlığı'na bağlı bir yerleşim merkezidir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Rüzeyk, *el-Fethu'l-mübîn fî şretî's-sâdeti'l-Bûsa'idiyyîn* (nşr. Abdül'mün'im Âmir — Muhammed Mursî), Maskat 1397/1977, s. 276, 438, 519, 521, 537; *Delîlül-Hâlic* (Târih), II, 666, 743, 750-751; S. B. Miles, *The Countries and Tribes of the Persian Gulf*, London 1919, II, 539; R. Hilton, *The Thirteenth Power: The Middle East and the World Situation*, London 1958, s. 180; J. B. Kell, *Eastern Arabian Frontiers*, London 1964, s. 144; W. Phillips, *Oman: A History*, Beyrut 1971, s. 163-169, 171-177; Muhammad Morsy Abdullah, *The United Arab Emirates: A Modern History*, London 1978, s. 16, 74, 174-176, 203, 208-213, 303-307; P. Bonenfant, *La Péninsule Arabique d'Aujourd'hui*, Paris 1982, s. 269-270, 402-404; G. Rentz — W. E. Mulligan, "al-Buraymî", *EI²* (İng.), I, 1313-1314.

MUSTAFA L. BİLGE

BÜRGÜ

(bk. CAR).

BÜRHAN

(bk. BURHAN).

BÜRÜK

(bk. CAR).

BÜSEYNE

(بُيُيْنَة)

Emevî devri şairlerinden
Cemil b. Abdullah b. Ma'mer'in
(ö. 82/701)
birçok şiirine konu olan sevgilisi
(bk. CEMİL).

BÜSEYSE b. AMR

(bk. BESBES b. AMR).

BÜSR b. EBÜ ERTÂT

(بُسر بن أبى أرتاة)

Ebü Abdırrahmân Büsr b. Umeyr b. Ertât
b. Uveymir el-Âmirî el-Kureşî
(ö. 86/705 [?])

Sahâbî, Emevî valisi ve kumandanı.

Doğum tarihiyle ilgili değişik rivayetler varsa da en yaygın olan görüşe göre hicretten iki yıl sonra Mekke'de doğdu (624). Babasının künyesine nisbetle Büsr b. Ebû Ertât, dedesinin adına nisbetle de Büsr b. Ertât adıyla bilinir. Hâlid b. Velîd ile birlikte Suriye'deki fetihlere, daha sonra da Amr b. Âs'ın emrinde Mi-

sir'in fethine katıldı. Amr bu sefer sırasında onun cesur, atılgan, fedakâr ve savaş taktiğine vâkıf bir genç olduğunu anladı ve Trablusgarp'ı fethettikten sonra kendisini Veddan'a gönderdi (23/643-44). Büsr Veddan'ı fethederek geri döndü. Daha sonra Abdullah b. Sa'd b. Ebû Serh kumandasında İfrîkiyye seferine iştirak etti.

Büsr Hz. Osman'ın ateşli bir taraftarıydı. Onun şehid edilmesini hiçbir zaman hazmedemedi. Hz. Ali ile Muâviye arasındaki mücadelede Muâviye'nin tarafında yer aldı ve bütün gücüyle onu destekledi. Kinde kabilesinin nüfuzlu reisi Şurahbîl b. Sımt'ı da Muâviye'nin safına çekti. Hz. Ali taraftarlarını sindirmek ve halkı Muâviye'ye biat ettirmek için Medine'ye, Mekke'ye ve Yemen'e gitti. Buralarda Hz. Ali taraftarlarına karşı şiddete başvurdu ve Hz. Osman'ın aleyhinde olduğuna inandığı şahısların evlerini yaktırdı. Hz. Ali'nin Yemen valisi Ubeydullah b. Abbas'ın küçük yaştaki iki oğlunu öldürdü. Bunun üzerine Hz. Ali, Cârîye b. Kudâme es-Sa'dî ile Vehb b. Mes'ûd'u 4000 kişilik bir kuvvetle ona karşı sevketti. Cârîye Necran'a varınca Büsr oradan kaçmak zorunda kaldı. Hz. Hasan'ın bazı şartlarla halifelikten feragati üzerine Muâviye tarafından Basra valiliğine tayin edildi (41/661-62). Bir yıl aşkın bir süre bu görevi yürüttükten sonra 43'te (663-64) Bizans'a karşı deniz seferine memur edildi. Büsr o yıl Bizans topraklarında kışlayıp İstanbul'a kadar gitti. Ertesi yıl yine bir deniz seferine çıktı. Bundan iki yıl sonra Ukbe b. Nâfi' ile Mağrib'e hareket etti ve Trablus'a ulaştı. 670'te Süfyân b. Avf ile beraber Rumlar'a karşı yeni bir sefer düzenledi ve iki yıl üst üste bu seferlere devam etti. Daha sonra İfrîkiyye'deki Meccâne şehrini zaptetti. Burada bulunan bir kale onun adını taşımaktadır.

Büsr bu seferlerden döndükten sonra siyasetten ayrılmış, ancak hayatını yine Emevî saraylarında geçirmiştir. Rivayete göre son yıllarında aklı dengesini kaybetmiş ve Abdülmelik b. Mervân veya oğlu Velîd devrinde Suriye'de ölmüştür.

Büsr b. Ertât Emevîler'in çok sadık bir taraftarıydı. Onlara öylesine sadakatle hizmet etti ki bu konuda sadece Müslim b. Ukbe ve Haccâc onunla mukayese edilebilir. Bu sebeple Mekke, Medine ve Yemen'de Hz. Ali taraftarlarına karşı reva görüldüğü hakaretler ve Hz. Peygamber'in vefatı sırasında yaşının küçük olu-

şu birçok kişiyi onun sahâbî olmadığı düşüncesine sevketmiştir. Ancak Hz. Ömer zamanında ordu kumandanlığı yaptığı dikkate alınırsa Büsr'ün sahâbî olduğu görüşü kabul edilebilir. Çünkü Hz. Ömer ashâb-ı kirâmın yer aldığı bir orduya sahâbî olmayan birini kesinlikle kumandan tayin etmezdi. Sahâbî olduğunda ihtilâf bulunmayan Cünâde b. Ebû Ümeyye ile diğer bazı ashâbın ise onun emrinde sefere katıldıkları bilinmektedir.

Büsr b. Ertât Hz. Peygamber'den iki (başka bir rivayete göre dört) hadis rivayet etmiştir. Bunlardan biri savaş sırasında hırsızlık yapanların ellerinin kesilmeyeceğine dairdir. Diğeri de, "Allahım, bütün işlerimizde âkibetimizi hayırlı eyle!" mealindeki hadîs-i şeriftir (*Müsned*, IV, 181; Ebû Dâvûd, "Hudûd", 18).

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, IV, 181; Ebû Dâvûd, "Hudûd", 18; Tirmizî, "Hudûd", 20; Nesâî, "Kaṭ'ü's-sârik", 16; Zübeyrî, *Nesebû Kureys*, s. 264, 439; İbn Habîb, *el-Muḥabber*, s. 293-294; Buhârî, *et-Târîhu'l-kebir*, II, 123; Belâzürî, *Fütûh* (Fayda), s. 152, 325-326, 666; Ya'kübî, *Târîh*, II, 156, 197-199, 240; Taberî, *Târîh* (Ebû'l-Fazl), III, 407; IV, 553; V, 98, 139-140, 155, 167-169, 176, 181, 212, 234, 253, 287, 335; Mes'ûdî, *Murûcû'z-zeheb* (Abdülhamîd), III, 30-31, 149; İbn Hibbân, *Meşâhîr*, s. 53; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, I, 210-211; İbnü'l-Esir, *el-Kâmil*, III, 354, 383-386, 398, 414-415, 425, 440, 460-461, 472, 491; IV, 12; a.m.f., *Üsdü'l-gâbe*, I, 213; İbn Manzûr, *Muḥtaşaru Târîhi Dimaşk*, V, s. 182-188; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, IV, 61-69; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, III, 409-410; İbn Kesir, *el-Bîdâye*, VIII, 24, 27, 58, 90; İbn Hacer, *el-İşâbe*, I, 147-148; a.m.f., *Tehzîbü't-Tehzîb*, I, 435-436; Süyûtî, *Hüsnü'l-muḥâdara*, I, 174-175; Mahmûd Şit Hattâb, *Kâdetü fethi'l-Mağribi'l-Arabî*, Beyrut 1398/1973, II, 13-35; H. Lammens, "Büsr", *IA*, II, 841-842; a.m.f., "Büsr", *EI²* (İng.), I, 1343-1344.

ABDÜLKERİM ÖZAYDIN

BÜSR b. ERTÂT

(bk. BÜSR b. EBÜ ERTÂT).

BÜSR b. SÜFYÂN

(بُسر بن سُفْيَان)

Büsr b. Süfyân b. Amr el-Huzâî el-Kâ'bî

Sahâbî.

Hz. Peygamber'in hicretin 6. yılında, aralarında Büsr b. Süfyân'ın da bulunduğu Huzâa kabilesi ileri gelenlerine islâmiyet'i kabul etmeleri için yazdığı mektup üzerine müslüman oldu. Aynı yıl Hz. Peygamber'i ziyaret etmek üzere Medine'ye gitti. Geri dönmek istediği zaman